

NYHEDSBREV

September 2006

11. årgang

Nr. 3

Kalender

Mandag den 2. oktober kl. 19

Medlemsmøde

Lørdag den 21. – søndag den 22. oktober

Hjortspringbådens Laug vil medio september modtage indbydelse til deltagelse i Husflidsudstilling på Sønderborg Slot den 21. og 22. oktober.

Vi påregner at deltage med nogenlunde samme set-up som tidligere år.

Vi har tilsagn om, at der også i år vil være plads til udstilling af stævnestykket, samt opstilling af telt/pavillon til smedning i slotsgården.

Knud Andersen

Mandag den 4. december kl. 18

Gule ærter i Lindeværftet

Mandag den 5. februar kl. 19

Generalforsamling og medlemsmøde

Mandag den 26. marts – lørdag den 30. juni

Udlån af Tilia Alsie til Frankfurt am Main – se omtale

Leif Stig Andersen

Nyt fra vævegruppen

Vi har deltaget i "Historisk dag ved Søen", og det var et godt arrangement. Vi havde mange gæster ved vores telt - gæster, som var meget interesseret i vores arbejde, og vi havde mange børn i gang med at lave slyngbånd.

Men, vi er en meget lille gruppe, som er i gang hver tirsdag aften fra ca. 18.30 - 21.00 i Lindeværftet i Holm, så vi efterlyser nogle flere, som vil deltage i vores arbejde - store skolepiger eller drenge er også velkomne. Vi laver mest fingervævning, men vi har da også en stor væv, samt en del små båndvæve.

Mød bare op tirsdag aftener, vi skal nok tage godt imod jer. Eller ring til Sonja Madsen - tlf. 74456238 - for yderligere oplysninger.

Med venlig hilsen
Vævegruppen
Sonja

Hjortspringbåden tilbage på Mjelssø.

Vi tilhører en søfartsnation – både historisk og aktuelt. For 5000 år siden befandt Als' første samfund sig ved Bundsø beliggende vest for Brandsbøl. Dengang har man kunnet se folk i både (forløberne for skindbåde og Hjortspringbåden) af tilhuggede lindestammer, padle langs Bundsø, Mjelssø og ud igennem Stegsgab til deres forskellige gøremål.

Omkring 1590 byggede Hertug Hans, som var en mand med stor praktisk sans dæmninger ved Stegsvig, Mjelsgård og Broballe. Dermed blev afstandene mellem hans gårde og jorder væsentlig forkortet. Omkring 1845 drøftede bønderne på egnen muligheden for at få jorderne afvandet. Der blev sendt ansøgning til Frederik d. 7, da staten var ejer af arealerne. Det blev til et afslag. Men en ansøgning året efter gik igennem. Der blev i 1852 bygget en mølle ved Mjelsgård, men da dens ydelse ikke var tilstrækkelig, blev der i 1867 installeret en dampmaskine. Der blev med håndkraft gravet kanaler samt den 4 m brede afvandingsgrøft rundt om arealet. Dermed var der muligheder for at anvende arealerne til afgræsning.

Den store stormflod i 1872 med en vandstand på 3 m. over normalvandstand bevirkede at dæmningen ved Mjelsgård blev gennembrudt over en strækning på 30 m og med et 8 m. dybt hul. Den nye dampmaskine m.m. blev skyllet med i dybet og meget af gravearbejdet blev ødelagt. Derefter skulle der købes ny dampmaskine og dæmningen reetableres. I begyndelsen af 1940-erne blev pumperne drevet af elektricitet og den forøgede effekt heraf betød, at arealerne nu kunne drives med kornavl. Afvandingen havde været en stor økonomisk og fysisk byrde, så de der havde været med til at få arealerne afvandet, ville nok ikke have bifaldet beslutningen om, at der atter skulle vand i søen. Men dengang arbejdede de for at få mad på bordet, godt, at vi i dag er så rige, at vi kan tillade os at lave noget for øjnene.

Hjortspringbådens Laug var så heldige at blive inviteret til at deltage i (gen)indvielsen af, at der atter kom vand i Mjelssø. Den ansvarlige for Hjortspringbåden til lands, Arne Madsen havde været søen rundt flere gange for at finde et passende landingssted. Der var kun een mulighed, fra en markvej til Næsvej. Her var nedkørslen imidlertid så stejl, at undervognen ikke kunne passere. En henvendelse til chefen for Vej og Park bevirkede, at der en time efter var lagt og tromlet stabil i den ønskede tykkelse. En stor cadeau til Vej og Park!

Mjelssø er et virkelig smukt område både set udefra og fra søen. Efter at have padlet lidt rundt i den østligste del blev der sat kurs efter den gamle pumpestation, hvor borgmesteren ønskede de mange fremmødte til lykke med projektet.

Det eneste jeg har at anke over var de mange råb og hilsener fra båden til bekendterne på land. Jeg har aldrig været i det kongelige Teater, men kan ikke forestille mig at skuespillerne på scenen, når de ser en bekendt blandt tilskuerne, står og vinker til den pågældende. Vi var statister og ikke en søndagsskole på udflugt!

Alt i alt atter en god sejlads og i de 2 timer vi sejlede, øste vi kun 13 l. vand overbord.

Frater taciturnus.

Johannes Diederichsen

Så det var en historisk dag folkene bag Oksbøl Friskole havde inviteret til for at fejre, at Mjelssø igen var fyldt med vand.

To varme dage på Sundet.

Formanden kaldte til samling, det var nemlig tid til den årlige tur / fællesarrangement i Sottrupskov, den første weekend i juli d.å. med de tre bådelaug, Sebbe Als-vikingerne, Nydambådens Laug og Hjortspringbådens Laug.

Ikke nok med at der blev kaldt til samling, der var også **lov et godt vejr**, og det var det så sandelig også. Alle kunne være med, sågar sove derude uden at blive våde.

Temperaturen sneg sig meget højt op på skalaen og godt det samme blev vi samt Tilia slæbt det meste af vejen ned til Sottrupskov.

Vi mødtes på værftet kl. ca. 10:00 og da var der allerede ankommet folk fra Bornholms TV, og museumsmanden Mogens, som var meget interesseret i Tilia. Mogens sejlede i øvrigt med til Sottrupskov og var begejstret for skibets manøvre dygtighed m.v. (det er nu også et skønt skiv).

Turen nedad gik dog rigtig godt. Hans Michelsen med slæbebåden Tuk Tuk (aner ikke hvad den hedder, men det kalder jeg den) sørgede for, at vi kom godt derved. De sidste ca. 500 meter padlede vi den dog ind til broen.

Når man ser dette billede, må der umiddelbart siges:

Den gang kunne man, i dag kniber det.

Efter frokost om lørdagen fik vi så vores middelalder tøj på, for nu skulle der filmes og der skulle også gives plads til eventuelle gæster som kunne få en tårn med ombord. Det var der flere som tog chancen for at komme med og vi fik vist også én eller to indmeldinger.

Folk og fæ kunne også se Sebbe-Als og gå op til Nydambådens værft, hvor der blev fremvist og fortalt om Nydambåden. Der var et godt tilløb af interesserede inde på værftet, hvilket selvfølgelig var meget glædeligt.

Om aftenen var der så fællesspisning og traditionen tro stod menuen på vildsvin med diverse tilbehør. Svinet smagte godt, rigtig godt og der var masser af det så jeg tror nok at alle var tilfredse med dette arrangement, som i øvrigt blev varetaget af Hjortspringbådens Laug.

Søndag morgen var det så Sebbe-Als vikingerne som skulle stå for morgenmaden, hvilket da også lykkedes, efter en rum tid.

Lidt op på formiddagen pakkede vi sammen og kl. ca. 10:30 sejlede vi atter mod nord igen med hjælp fra Tuk Tuk. Vi var hjemme i Dyvig en time efter, fik "halet" Tilia op og kørt på plads i Lindeværftet.

Alt i alt en rigtig god tur, som gerne må gentages næste år og helst med samme type vejr hr. formand.

14.07.2006.
Jens Peter Østergaard

Spændende besøg fra Bornholm og København.

Lidt over en måned før de tre alsiske bådelaugs fælles arrangement ved Sottrupskov den 1.-2. juli kom en henvendelse fra Bo Iversen, TV2/Bornholm. Han er i samarbejde med Bornholms museum i gang med et større Tv-program om helleristninger.

"Med udgangspunkt i de bornholmske fund af helleristninger vil jeg fortælle historien om bronzealderens klippekunst", skriver Bo Iversen i et brev til os den 24. maj.

Videre skriver han: "I denne fortælling om helleristninger indgår Hjortspringbåden som et vigtigt element. På Hammersholm og ved Blåholt er der indhugget skibe, som typemæssigt ligger tæt på eller er identiske med Hjortspringbåden."

Bo Iversen ville gerne filme, når vi satte Tilia i vandet og sejler ud fra land. Han ville desuden gerne have billeder af den sejrende besætning taget om bord i båden.

Bo Iversen kom sammen med Mogens Jensen fra Bornholms Museum herover og deltog lørdag i sejladserne, mens han filmede fra Tilia, fra ledsagebåd (M/S Als) og fra land. Se blot på billedet.

Mogens Jensen kunne fortælle meget om helleristninger og mange andre ting fra bronze- og jernalderen, så der var meget livlig snakken mellem ham og medlemmer af laugene. Da Bo skulle tilbage til deres overnatningssted i Nordborg, var Mogens ikke færdig med samværet, så han måtte have et lift med Anton Johnsen senere på aftenen. Mogens er i dag medlem af vort laug.

I ugen før vi skulle til Sottrupskov, kom en ny henvendelse pr. telefon. Den var fra Dorte Krogh, der for Gylden-dal var (og er) i gang med optagelser til en bog om Danmark. Det er åbenbart en periodisk udgivelse, for som hun sagde: "Denne gang vil vi gerne have noget andet end møbelarkitekter med til at karakterisere Danmark!" Også hun måtte af sted den 1. juli, hvis hun ikke ville op med 5000 kr. for at få båden i vandet på hendes ønsketidspunkt.

Dorte Krogh kom, og var ligesom bornholmerne meget betaget af det, hun oplevede. Hendes chauffør måtte flere gange gøre opmærksom på, at de skulle videre til Århus. Bilen stod med motoren gående, men der var lige nogle flere billeder fra en ny vinkel, der måtte med.

Vi får tilsendt begge produkter, når de er færdige.

J. J. Kjær Rasmussen

På kapertogt med Tilia Alsie

Historisk hævn tog?

Eller når der går dreng i den...

Historisk sensation: Tilia Alsies jernalderbesætning kaprer Sebbe Als' færøbåd Ottar Als

Tid: lørdag den 12. august 2006 kl. ca. 13.30

Sted: Nordborg Sø

Vi lægger fra land ved halvøens nordlige bred og ror i takt med de dumpe trommeslag. Båden skyder en god fart. Vi runder halvøen...

Men inden vi lægger os i læ foran markedspladsen, får vores anfører øje på det fremmedartede, ubevogtede fartøj Ottar, der storagtigt er blevet lagt til kyst uden at agte vor fortrinsret til hæderspladsen. Samme fartøj som ved dagens første sejlads havde formastet sig til at udfordre vor stolte krigskano Alsie – selvfølgelig uden mindste held!

Anføreren lægger en dristig plan. Vi sejler tyst hen til Ottar og får tag i fortøjningen. Da vi forsøger at trække ankeret om bord, gør de undersøiske – i form af en træstamme på bunden – modstand. De holder godt fast. Til sidst giver de dog tøvende slip på ankeret, hvorefter vi møjsommeligt manøvrerer bort og får sat fart på Tilia. Med Ottar på slæb.

Ottars mandskab øver kun ussel modstand. Hellere end djævert at forsvare endsige at give agt på deres fartøj, mæsker de sig med stegt svin, øl og mjød på markedspladsen. Først skammelig sent bliver det dem var, at Ottar er blevet kapret.

Dåden lykkedes således uden mindste gny – om end der undervejs opstod en noget skamfuld situation, idet det store ror på Ottar var blevet surret, hvilket næsten umuliggjorde manøvrering af Tilia.

En snarrådig dåd fra en gæsteroer fra Odsherred reddede os dog fra forsmædelig vandgang og nedtur: Han bordede resolut Ottar og fik frigjort roret.

Tilia fremviste herefter stolt "krigsbyttet" for folkeskaren på markedspladsen og bragte derefter højsindet byttet til lands igen. Dog ikke tilbage til markedets hædersplads, men til en afsides bro syd for halvøen.

For de af os der ikke var øvede medlemmer af skibsbesætningen, var det en på mange måder oplevelsesrig dag at deltage i "Historisk dag ved søen". Ikke mindst på grund af kapringen. Skægt at opleve, hvordan kådhed og eventyrlyst fik greb i voksne, modne mænd. En båd og udklædning gør noget ved folk. Der var ikke langt fra tanke til handling. Alle var med på den og sjovt var det – og pludselig en lille smule farligt – men pyh – det gik jo.

At "fjenden" så oplevede det på en noget anden vis, fremgår af beretningen på Sebbe Als' hjemmeside (<http://www.sebbeals.dk/diverse/indlaeg/060827historiskdagpaasoen.pdf>). :

"Tilias besætning hører desværre til den misundelige slags. De tog en tur mere rundt om slotsholmen, fandt Ottar ved bredden, og horder af besøgende der stod og beundrede hende. Opsatte på nid hoppede et par ombord i Ottar, kastede los og fik et slæb af Tilia, over til broen vi var startet fra. Der gjorde de Ottar fast, og holdt så paradesejlads foran plænen, i et forgæves håb om at kunne stjæle billedet.

Ottars besætning tog sagen med ophøjet ro. Mest fordi der var udsalg på det sidste af den helstegte gris, og både ølstand og mjødsælger havde stadig et anstændigt lager."

Samme teds anfører de dog også:

"Tilia" er et ualmindeligt flot stykke håndværk. Selv om hun er noget længere end Ottar, har hun cirka samme drejekreds. Hun virker meget let, og manøvrerer fint med en motiveret besætning. Besætningen havde så oven i købet trukket i oldtidstøjet, så de gjorde et flot indtryk."

Men at der var "kappestrid i luften" forstår man ud fra dette citat:

"Vi fik roet os frem så vi lå neden for græsplænen, så kom Hjortspringbåden, "Tilia", rundt om slotsholmen. De skulle da osse lige over til os og sige mojn. Vi hilste pænt og udvekslede de obligatoriske småformærmelser - der har jo trommeslager med, så der kom lidt sidebemærkninger om 'galejsslaver' contra 'frie mænd' osv."

At dagen startede med at himlens sluser bogstaveligt talt åbnede sig og udøste al den regn, der havde hobet sig op henover en knastør sommer, medførte desværre, at folkemængden på markedspladsen, i hvert fald ikke fra starten af, blev så stor som forventet. Men ved middagstid klarede det noget op, og flere folk kom til og nåede at opleve den herlige historiske stemning i slottets smukke rammer.

De flotte boder præsenterede fint de forskellige markedsaktiviteter.

Vildsvin, mjød og øl skabte velvære og stemning.

Vilde vikinger på deres smukke islandske heste viste os fornøjelsen ved ridning på denne særlige nordiske hestetypen.

Bueskydning og meget mere fornøjede små og store.

En herlig dag i samvær med engagerede mennesker, bl.a. Svend Ulstrup og ledsager fra Odsherred, medbringende umiakken, en let arktisk skind-båd (her var skindet dog erstattet med lærred). Svend Ulstrup gav os desuden en imponerende opvisning i sin kajak, som han snurrede rundt i på utallige måder, hvor han havde hovedet ligeså meget under vand som over. Flot.

Det er herligt, når det sådan en dag lykkes at få leg og alvor til at flyde sammen således, at små og store, sjove og hyggelige oplevelser står tilbage i hukommelsen i et bredt, farverigt og uddybet perspektiv.

Asta & Finn Broesby-Olsen.

Tilia Alsie i Frankfurt am Main

I begyndelsen af juli underskrev professor Dr. Egon Wamers og jeg kontrakt på leje af Tilia Alsie fra den 26. februar til den 30. juni 2007.

I den periode er båden altså udstillet på Archäologisches Museum Frankfurt. Udstillingens titel er "Hjortspring – das Kriegsschiff aus dem Opfermoor"

Kontrakten er lavet over samme læst som den kontrakt, vi havde med Gottorp slot, da Tilia var der.

Transport af Tilia foretages af samme firma, som hentede og bragte den i Slesvig. En vogn med 2-4 medlemmer af lauet følger transporten.

Forsikring er af Archäologisches museum tegnet ved forsikringsselskabet Willis i Köln, der har sendt en kopi af forsikringsaftalen til os.

Der planlægges en sejlads på floden Main i maj eller juni.

Udover lejen betaler museet alle udgifter.

Se www.archaeologisches-museum.frankfurt.de under sonderausstellung.

J. J. Kjær Rasmussen

Næste nyhedsbrev

Det næste nyhedsbrev udsendes først i januar 2007 og eventuelle indlæg skal være indsendt ultimo december 2006.

Indlæg sendes til Leif Stig Andersen, Fæbrovej 7, Himmark, 6430 Nordborg, e-mail LSAndersen@mail.tele.dk
Lene Bonné Rasmussen, Kirsebærhaven 39, 6430 Nordborg, tlf. 74 45 06 27, e-mail bonne@post9.tele.dk

Navne og adresser

Formand: J. J. Kjær Rasmussen, Kirsebærhaven 39, 6430 Nordborg
tlf. 74 45 06 27, e-mail: formand@hjortspring.dk

Næstformand: Jørn A. Jørgensen, Stolbrogade 45, 6430 Nordborg
tlf. 74 45 85 03, e-mail: naestformand@hjortspring.dk

Kasserer: Leif Stig Andersen, Fæbrovej 7, Himmark, 6430 Nordborg
tlf. 74 45 64 49, e-mail: kasserer@hjortspring.dk

Sekretær: Anton Johnsen, Vestertoften 4, Svenstrup, 6430 Nordborg
tlf. 74 45 62 81, e-mail: antonjohnsen@mail.dk

Øvrige bestyrelse: N. P. Fenger, Søbakken 14, 6430 Nordborg
tlf. 74 45 04 30
Chresten Møller, Hjortspringvej 23, 6430 Nordborg
tlf. 74 45 84 63, e-mail: stevninghjorn@worldonline.dk

PR:

Knud E. Andersen, Bygtoften 7, Guderup, 6430 Nordborg
tlf. 74 45 63 74, e-mail: kek@andersen.mail.dk

Mogens Steffensen, Enebærvej 2, 6430 Nordborg
tlf. 74 45 19 98, e-mail: pr@hjortspring.dk

Redaktion:

Leif Stig Andersen, Fæbrovej 7, Himmark, 6430 Nordborg
tlf. 74 45 64 49, e-mail: LSAndersen@mail.tele.dk
Lene Bonné Rasmussen, Kirsebærhaven 39,
6430 Nordborg, tlf. 74 45 06 27,
e-mail bonne@post9.tele.dk

Lindeværftet: Dyvigvej 11, Holm, 6430 Nordborg

Internet: <http://www.hjortspring.dk>
<http://home6.inet.tele.dk/hjortspr>

Tilia for sejl, 4. til 7. august

Beretning 3. De to første beretninger om projektet findes i nyhedsbrevene jan. 2006 og april 2006. Det er formålstjenligt at læse disse to først, især det fra januar 2006.

Tilrigning

Torsdag nat ankom Boel, Bjørn, Vivian (Bjørns kone) sammen med Boel og Bjørns mor og Bjørns 1½ års barn til Fengers hus, hvor denne med sædvanlig gæstfrihed havde tilbudt at indlogere dem.

Fredagen gik med at tilrigge Tilia med mast, stående og løbende rig, mast og "kofinaglebænke" til fiksering af skøder og halse. Tilia blev påhældt vand til mellem nederste og øverste syning. Der var ringe udløb af vand.

Søsætning

Fredag mødtes vi kl. 9 for at rulle Tilia ned til slæbestedet ved roklubberne. Her blev 20 stk. 25 liters dunke delvis fyldt med fjordvand. Vi havde nu planlagt, at disse 20 dunke, fyldt med vand ville udgøre 500 kg. Ballast, men det blev nu kun godt 400 kg..

Med Tilia stående på vognen og masten rejst blev de forskellige job ombord gennemgået, så folk vidste, hvad der blev forventet og hvilke kommandoer, der ville blive brugt. Det foregik på svensk (det var Bjørn, der var skipper), så helt forstået blev det næppe af hele besætningen.

På grund af ukendskab* til Tilias stabilitet overfor et sejlpres og tilstedeværelsen af vindstød i vigen, var der sat et reb i sejlet, der således havde et sejlareal på 15 m².

* Fengers beregninger udviste godt nok, at Tilia først ville bordfylde ved fulde sejl, ved 10 m/s og med mandskabet i luv side, men alligevel...

Efter at Tilia på sædvanlig vis var blevet søsat, blev ballasten stuvet mellem dæksbjælkerne over de midterste 6 m.

Mandskabet bordede båden. I sejladsene deltog følgende:

I Tilia:

Skipper og skøder
 Rederirepræsentant og fald
 Hals
 Råsejls- kynding
 Agterste rorgænger
 Forreste rorgænger
 Bras
 Padler

 ----- og kurs aflæser

Bjørn Bengtson
 Jørn Anders J.
 Lars Pryds og Gert Jønck
 Viggo Jonassen
 Boel Bengtson
 Fenger
 Vivian Bengtson
 Jørgen Jessen**
 Chr. Møller**
 Magda
 Solvej P. O.

Sverige
 HSBL
 Freja Byrding*
 Freja Byrding*
 Sverige
 HSBL
 Sverige
 HSBL
 HSBL
 HSBL
 HSBL

I følge- og slæbebåd:

Rorgænger
 Bådsmænd, vindmåler og fotograf

Johannes D.
 Valbjørn

HSBL
 HSBL

* Freja Byrding er den kopi af Skuldelev nr. 3, der blev bygget på Haderslev museum og nu ligger i Hejlsminde. Det var den, Jørn Anders og jeg sejlede i på de islandske fjorde i sin tid.

** Jørgen Jessen var med om lørdagen og Chr. Møller om søndagen.

Fald- og halsmandskab

Fuld opmærksomhed

Ballast og hjælpemotor

Indledende sejladser

Vinden var NNØ, vel omkring 5-7 m/s i 1 meters højde over vandet. Vindretningen betød, at Tilia kunne drive udad mod vest uden hjælp, medens sejlet blev hejst. Sejladsen begyndte, i begyndelsen med nogen bæven fra mandskab og følgebådsmandskab (frygten for det ukendte), men snart oplevede man, at Tilia bjergede sig fint og stabiliteten var god, så tilliden steg.

Nu skal man huske, at Bjørn som skipper og skødemand overhovedet ikke pressede båden og udviste behørig og rettidig omhu.

Der blev sejlet frem og tilbage i Dyvig med vinden agten for tværs til halv vind. Somme tider var båden kommet så tæt på land, at sejlet måtte bjerges og slæbebåden måtte i aktivitet.

Allerede under en af de første sejladser opnåedes en fart på 6,2 knob (kortvarigt).

Efter et par timers sejladser trak vi Tilia ind til den sædvanlige kaj ved flydebroen i bådelaugget. Ved rundingen at brohovedet kom vi for tæt på, så Jørn Anders måtte springe ud på en af tværbroerne for at affendre. Det gik ikke, så han endte i vandet. (Den første af to vandgange).

Efter frokost bordede man igen Tilia og hun blev bugseret baglæns ud i åbent vand, hvor sejlet igen blev sat.

Efter nogle sejladser på kryds og tværs og efter at have repareret forreste stævnror og aftalt en bedre kommunikation mellem de to stævnror og skipper, padledes ud gennem Stegs Gaf, hvor sejlet igen blev sat til et par løb af længere varighed ud ad Stegs Vig. Disse lange løb gav mulighed for at finjustere riggen. Ved afbrydningen af første løb og inden slæbning indad blev masten skrånet mere fremad, så råen kom længere frem, hvilket gav en rigtigere balance mellem sejl og ror.

På disse lange løb oplevede vi en sejladser med halv vind (måske lidt foran for tværs) og uden afdrift, i hvert

fald i forhold til grunden (beholdende kurs).

Vi skal egentlig have malet to figurer på fribordet af Tilia forestillende to sømærker, som vi ramte på vej indad gennem Stegs Gaf. Den første blev passeret uden dramatik, medens fortøjningskæden på den sidste blev fisket af agterroret. Boel sprang resolut i vandet og fik den frigjort. (Vandgang 2).

Efter et par småvendinger inde i Dyvig lagde vi til ved flydebroen uden dramatik denne gang.

Tilia lå om natten ubevogtet (bortset fra mit skarpe blik engang imellem).

Fortsatte sejladser, søndag

Ved 10-tiden fortsatte sejladserne udelukkende i Dyvig. En yderligere justering af mastens hældning blev foretaget undervejs. Der blev foretaget en række kovendinger (fra halv vind styrbord til halv vind bagbord og omvendt). Afdriften ved en sådan kovending (vending med vinden) blev målt til 50 m.

Der blev ikke foretaget forsøg på at gå over stag (vending mod vinden) af hensyn til sikkerhed og manglende rutine. I øvrigt var nødvendigheden af at kunne gå over stag vel næppe af betydning i Bronzealderen. Vi må jo ikke glemme, at Bronzealderens både primært var robåde, måske som antydnet i nærværende forsøg med et hjælpesejl.

Men det må have været vidunderligt at have sådan et sejl sat, når man for en vestlig vind sejlede nordpå op langs Jyllands østkyst.

Ved ét-tiden trak vi Tilia hen til roklubbens ophalersted, hvor slæbetovet blev frigjort og padlerne skulle drive båden det sidste stykke op til slæbestedet. Det gik nu ikke så godt, så Tilia ramte nogle fortøjningspæle, før hun endelig fik jord under kølen igen.

Det sædvanlige, store arbejde med at få Tilia op på vognen gik rutineret, det nye rullesystem virker godt. Vognen blev af Johannes trukket op til Lindeværftet og ind i bådhallens. Vi havde husket at lægge masten ned.

Afslutning

Denne rapportering fandt sted ud fra observationer fra ledsage- og slæbebåden og er i øvrigt baseret på en foreløbig rapport skrevet af Boel og Bjørn samt ud fra et par hundrede fotos, som vi har på CD.

Det vil være ønskeligt, om en yderligere og mere udførlig rapportering kan finde sted senere.

Vindretning og vindhastighed blev målt i ledsagebåden i 1-1,5 m højde, ret utilfredsstillende. Man bør montere en elektronisk vindmålestation på Tilias mastetop.

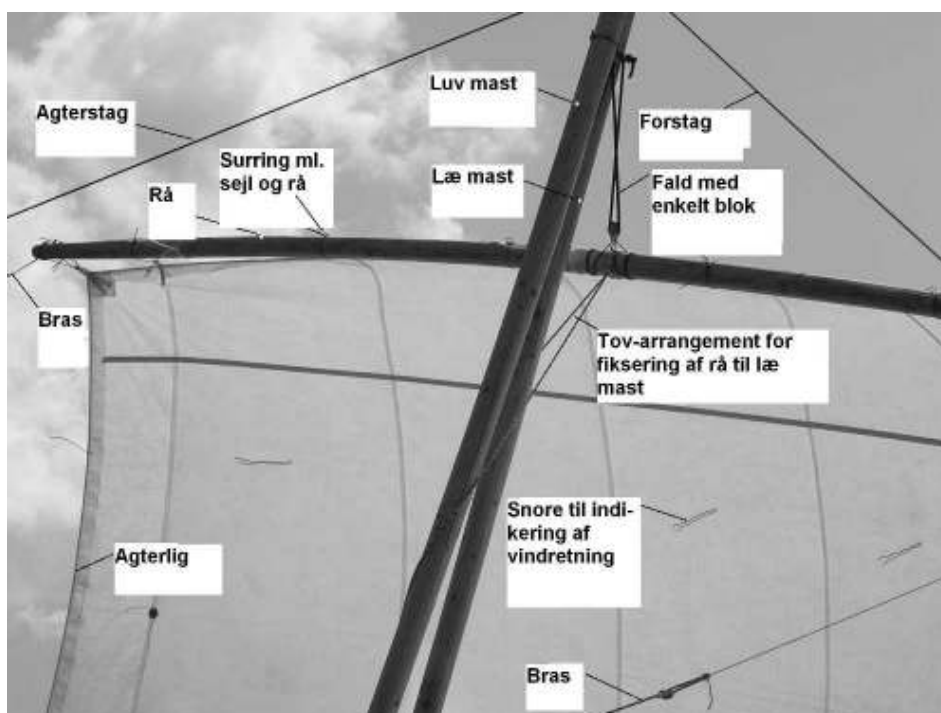
Position, tid, beholdende kurs og fart blev målt af en GPS ombord i Tilia. Tilia kurs blev målt og aflæst på et kompas ombord.

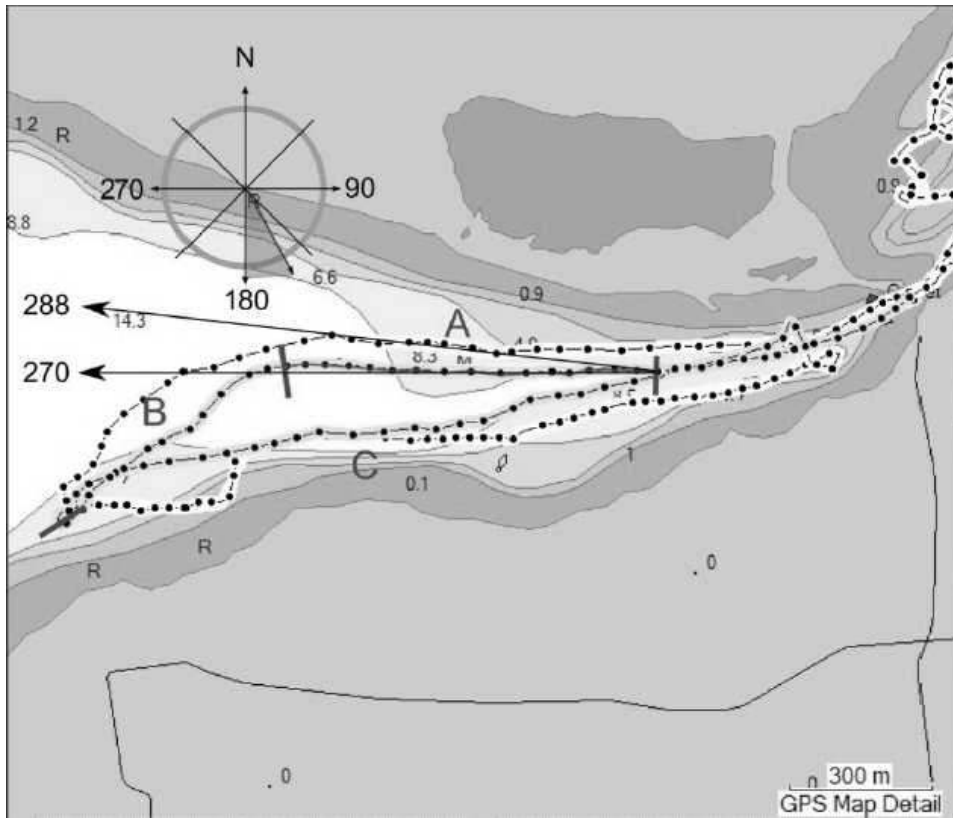
Ugen efter, eller rettere sagt næste torsdag blev Tilia påhældt vand som forberedelse for en sejl tur på Nordborg sø. Det viste sig her, at den eksisterende revnedannelsen i de to side bord havde forplantet sig videre fremad, så "vandet fossede ud". Den blev nu hurtigt tæt igen og søsejladsen blev gennemført med en stort set tæt båd.

Det resulterede imidlertid i, at vi måtte aflyse de planlagte sejladser med sejl de næste par weekender. En fortsættelse af sejlforsøgene vil af hensyn til Frankfurtudstationeringen først kunne finde sted i juli 2007.

Men nu skal Tilia repareres, det vil sige de allerede påsyede reparationslister skal forlænges. (Hvis vi kan identificere, hvor revnedannelsen stopper, bør vi nok bore et hul for enden af hver revne for at standse kærsvirkningen.)

Det var en række indholdsrige og givende dage med megen humor men også med stor professionalisme afhængig af de medvirkendes forudsætninger. Lauget takker Boel og Bjørn for den mulighed, de gav os for at deltage i et arkæologisk eksperimentelt projekt for en udvidet forståelse af Tilias og Bronzealderens sejlmuligheder. Vi takker mandskabet fra Freya Byrding for professionel deltagelse.

GPS-målinger dag 1

GPS-målinger dag 2